

יוזמת קולקטיב אימפקט - אלימות במערכת יחסים זוגית (שם זמני)

סיכום מפגש רשת שותפות ושותפים 21/12/21

מפגש הרשת נערך לאחר שהופץ מסמך משותף המתאר את החזון, ייעוד, מטרות ויעדי היוזמה. המסמך גובש בהתבסס על מידע רב שעלה ממפגש הרשת הקודם, ב 2/8 ועל עשרות שיחות עם כלל השותפות/ים ובסיוע וליווי של ועדת ההיגוי.
[המסמך בעברית](#) ; [המסמך בערבית](#).

מטרת המפגש:

גיבוש תשתית לאסטרטגיה משותפת, מיפוי כיווני פעולה ושיקולים:

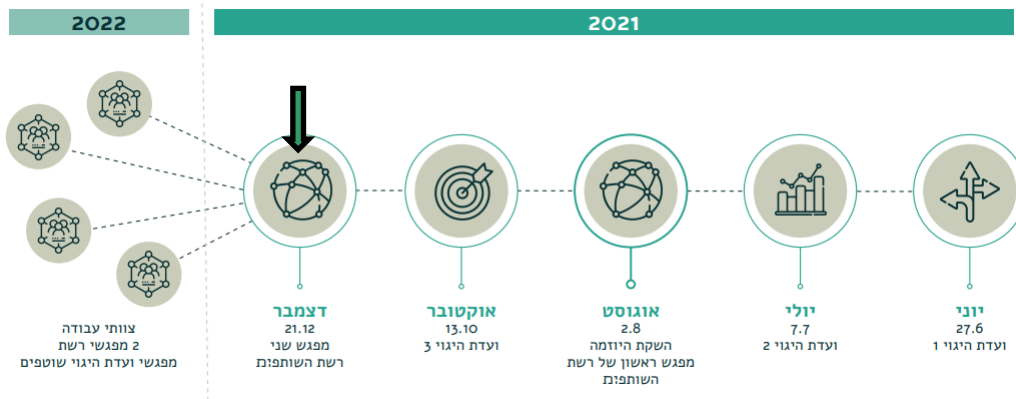
- קהלי יעד
- סדרי עדיפויות
- סדר פעולות

במפגש השתתפו 76 נציגי ונציגות ארגונים מכל המגזרים.

חלק א - עדכונים מהיוזמה

- צוות היוזמה - לשחף וליסמין הצטרפו מנהלת שותפויות לחברה החרדית - פייני סוקניק ומנהלת שותפויות לחברה הערבית - סאוסן תומא שוקחה.
- מספר צוותים/ פורומים פועלים ביוזמה באופן שוטף - ועדת ההיגוי, צוות מייעץ מחקרי ופורום משקיעים.
- שם ולוגו ליוזמה - הוקמה ועדת אד הוק לנושא שם ולוגו ליוזמה. נערכו שני מפגשים. במפגש הוצגו כיוונים ראשונים להתייחסות/ם.
- אתר משותף - תהליך איפיון אתר לשימוש הרשת החל בליווי ועדה בין מגזרית מחברות רשת השותפים/ות.
- מגזר עסקי - ביוזמה שותפים 21 עסקים גדולים, 11 מהם כבר החלו לפעול בנושא מניעת אלימות בסיוע של ארגונים מקצועיים בתחום.
את מצגת המפגש עם פירוט התכנים לעיל, אפשר לראות [בקישור](#).

גאנט מפגשי היוזמה - שנת 2021

עדכוני מחקר

מחקר שבחן 7 יוזמות מערכתיות מהעולם - הסתיים לאחרונה ובחן יוזמות הפועלות לצמצום היקפי התופעה של אלימות בזוגיות / אלימות נגד נשים/ אלימות מגדרית. דר נועה לייבוביץ ERI מציגה את עיקרי הממצאים. את הדו"ח המלא ניתן [לקרוא כאן](#).

תהליך פיתוח המדד להיקפי התופעה של אלימות בזוגיות בישראל מתקיים כמתוכנן. עד כה שלושה שלבים הסתיימו:

- **היועצויות מומחיות/ים** - נערך סבב היועצויות רחב עם מעל 30 מומחיות ומומחים.
- **קבוצות מיקוד** - נערכו 15 קבוצות מיקוד עם כ 140 משתתפות/ים במטרה לזהות מגוון מופעים של אלימות בזוגיות בחלקים השונים של החברה בישראל. סיכום קצר אפשר [לקרוא כאן](#)
- **סקירת מדדים מהעולם** - נבחנו 7 מדדים מובילים דו"ח מסכם אפשר [לקרוא כאן](#).
- השלב הבא במחקר הוא סקר תפיסות שמטרתו לבחון את התפיסה של תופעת האלימות בזוגיות בחברה בישראל, לזהות פערים, ולתרום לדיוק בבניית המדד עצמו, שיהיה מוכן לקראת חודש אפריל.
- הזמנה למפגשי זום להיועצות על טיוטת סקר התפיסות נשלחה לכולן/ם מיד עם סיום המפגש.

דיון באסטרטגיות פעולה משותפות

הדיון נערך בשלושה שלבים:

1. **עבודה ברביעיות** - בעזרת [כרטיסי עבודה אישיים](#) הציעה/ה כל משתתפת/ת פעולה או תוכנית שתקדם את מטרת ויעדי היוזמה, ולאחר מכן נערך דיון על הבחירה של כל אחד ואחת בקבוצות של ארבעה. על הכרטיסים סומנו גם קהלי יעד עיקריים, מופו הנחות היסוד העומדות בבסיס התוכנית וסומנו השינויים המרכזיים שהתוכנית שואפת לייצר.
2. **דיון מתכלל בקבוצות** - המשתתפים/ות נחלקו לשש קבוצות שבהם נערכו דיונים שהתבססו על הכרטיסים האישיים של כל אחד ואחת מהמשתתפים/ות. אלו הוצגו זה לצד זה, באופן שנועד ללסייע בשרטוט תמונת רוחב תוך התייחסות לשאלות הבאות:

- מה מאפיין תוכניות/ פעולות שנתפסות כאפקטיביות?
- מי הם קהלי היעד שהכי חשוב להשפיע עליהם ולמה?

- איזה פעולות דחופות יותר מאחרות או שחייבות להקדים פעולות אחרות?

3. **סיכום הבנות-** לאחר הפסקה קצרה ופאנל "סליחה על השאלה" (ראו בהמשך) חזרנו לקבוצות קטנות בהן נערך איסוף של הבנות על מניעת אלימות בזוגיות שהתגבשו במהלך היום. המטרה הייתה לסמן מה חשוב לקחת בחשבון בהמשך העשייה המשותפת.

ממצאים עיקריים שעלו מעיבוד הידע שנאסף במהלך הדיונים

חלק א - עיבוד הכרטיסים האישיים:

סה"כ נאספו 73 כרטיסים אישיים עליהם ציינו המשתתפים/ות מגוון רחב של תכניות ופעולות התערבות

שכיחות הבחירה בקהלי יעד שונים (ניתן היה לסמן יותר מאפשרות אחת):

ילדים	נוער	צעירים	מבוגרים	נשים	גברים
30	36	28	17	33	34

ניתן לראות שלא היה קהל יעד אחד שהועדף באופן בולט על פני האחרים. אם זאת, ניתן לראות כי ילדים, נוער וצעירים, שכיום העבודה איתם בנושא מעטה, עלו כקהלי יעד בשכיחות גבוהה יחסית.

שינוי מרכזי שהתוכנית שואפת לייצר (ניתן היה לסמן יותר מאפשרות אחת):

שינוי עמדות ותפיסות - 47
שינוי התנהגות קהלי יעד - 47
שיפור והרחבה של מענים קיימים - 31
שינוי במדיניות של מוסדות או ארגונים - 22
שינוי ברמת המעורבות הציבורית - 21

ניתן לראות שהשינויים המרכזיים שסומנו הם שינויים בעמדות ובתפיסות וכן שינויים בהתנהגות של קהל היעד.

הנחות היסוד שנבחרו בשכיחות הגבוהה ביותר - (כל כרטיס כלל 3 הנחות. מצוינות הנחות שנבחרו מעל 10 פעמים):

23	תפיסות של תפקידי מגדר (מה היא גבריות / נשיות) והביטוי שלהם בזוגיות /משפחה משפיעים על התפתחות של אלימות.
20	אי שיוויון מגדרי ויחסי כוח בין גברים לנשים הוא הגורם המרכזי לאלימות.
17	אלימות עולה כאשר ילדים לא קיבלו מודלים לניהול מכבד של יחסים ואין להם כלים לניהול יחסים לא אלימים.
17	חלקים גדולים בציבור לא יודעים לזהות אלימות ומופיעה.
14	לתופעת האלימות יש מופעים שונים בחלקים שונים בחברה בישראל ולכן גם המענים צריכים להיות מותאמים לאופי החברה.
13	רבים מהגברים שנוהגים באלימות באים מרקע שהשפיע עליהם: גדלו חשופים לאלימות, סבלו מאלימות ופגיעה, מפוסט טראומה ועוד.

חלק ב' - נושאים מרכזיים, שעלו בשכיחות גבוהה בדיונים הקבוצתיים :

חינוך - בכל הקבוצות חזרה חשיבות החינוך כמרכיב מרכזי במניעה ובפרט ביכולת לייצר שינוי ארוך טווח, דובר על חינוך שעוסק במספר נושאים: הפחתת סטריאוטיפיזציה של תפקידים מגדריים, מתן כלים לניהול רגשי ולניהול קונפליקטים, כלים לניהול זוגיות ללא אלימות. בחלק מהקבוצות נאמר כי הידע והכלים הנדרשים קיימים, וכי הצורך הוא בעיקר בהכשרת צוותים ובהטמעה עקבית ושיטתית של התכנים במערכת החינוך. בכמה קבוצות חזרה האמירה כי חינוך שיתקיים בבית הספר במנותק מהמשפחה ומהקהילה לא יהיה מספק ויש לייצר תוכניות הוליסטיות שיכללו גם כלים ומענים לליווי משפחתי בנושא, וגם תהליכים ומענים קהילתיים שיפעלו בהלימה עם התכנים הנלמדים במערכת החינוך.

לצד חינוך במערכת הפורמלית צוין גם הצורך לפעול גם במסגרות לא פורמליות בהם שותפים צעירות/ים ובני/ות נוער, כמו למשל תנועות נוער, מכינות וצבא ולחשוף אותם שם לידע וכלים רלבנטיים.

יצירת שינוי אצל גברים - במרבית הקבוצות נאמר כי ללא עיסוק משמעותי ביצירת שינוי אצל גברים, קשה יהיה למנוע אלימות. עלה הצורך במעורבות של גברים נורמטיביים, שאינם אלימים, כסוכני שינוי וכשותפים להובלה. כמו כן עלה צורך לגייס מוטיבציה לטיפול ולעזרה אצל גברים, לזהות מוקדים המייצרים מודלים של גבריות המקושרים עם אלימות ולפעול שם להסברה ולמניעה.

מודעות לתופעה ולמענים הניתנים לה - נושא זה עלה כצורך גם במפגש הקודם וגם כעת צוין כי מרבית החברה בישראל לא יודעת לזהות מופעים של אלימות ולכן לא יכולה לתרום לעצירת התופעה. בנוסף, אין היכרות עם מגוון המענים הקיימים - אלו עומדים בבסיס היכולת לפעול לצמצום של אלימות. לצד זאת נאמר כי מודעות כשלעצמה אינה מייצרת בהכרח פעולה, ולכן אינה יכולה להיות מרכיב יחיד. בהקשר זה דובר גם על הרחבה של מספר וסוג סוכני השינוי שפועלים לשינוי נורמות, הפצת ידע והנגשת הטיפול - ביניהם מערכת הבריאות, המשפט, אנשי דת ועוד.

התאמה, הרחבה והנגשה של מענים וגורמים מטפלים - בנושא זה עלו מספר סוגיות: ראשית, הרחבה משמעותית של מגוון בעלי המקצועי העוסקים בתחום - בזיהוי, מתן מענים המותאמים למניעה ולעצירה מוקדמת של אלימות. שנית, הרחבה משמעותית של המענים הטיפוליים, הן בגיוון שלהם והן באופני הנגשתם. כמו כן הושם דגש על מענים לגברים, מענים מונגשים תרבותית, ומענים ייעוציים לשלבים מוקדמים של אלימות.

שפה ומערכת מושגים - בחלק מהקבוצות נאמר כי נדרשת המשגה של התופעה באופן שיעודד פנייה לטיפול, שכן נכון להיום, נשים וגברים המצויים באלימות, אינם מזדהים/ות עצמם/ן עם המילה אלימות. בקבוצה אחת הוצע המונח "שליטה" ככזה שיכול לאפשר עליה ברמות הזיהוי וכן פניה לטיפול

ומכאן גם לעצירה של אלימות. לעומת זאת, בקבוצה אחרת נטען כי יש צורך דווקא לחדד ולהעצים את תיאור האלימות עד כדי תיאורו כ"פשע", זאת כדי להימנע מנורמליזציה של אלימות וכדי להדגיש את חומרתה.

חלק ג' - איסוף תובנות להמשך בסיום המפגש

בנוסף להתייחסות ששבו בחלק זה גם לנושאים שצוינו לעיל (חינוך, מודעות, פנייה לגברים), חזר ועלה כאן הצורך בעבודה מערכתית ובשיתופי פעולה רחבים כדי לייצר שינוי עומק בתחום.

סליחה על השאלה

במהלך המפגש נערך פאנל בהשתתפות נציגות/ים של 5 ארגונים העוסקים בדרכים שונות במניעה: שלומית להמן - מנהלת המרכז לטיפול ולמניעת אלימות במשפחה לציבור הדתי והחרדי, יד שרה. רבקה נוימן - מנהלת האגף לקידום מעמד האישה, ויצ"ו. תמיר אשמן - מנהל בית הספר און-ליין "לומדים לכעוס נכון" ליציאה ממעגל האלימות. יודפת שטרית-בלוך - מנהלת אגף שותפויות והדרכה, אל הלב. נאדרה סעדי - רכזת תעסוקת נשים, נשים נגד אלימות.

[לצפייה בפאנל לחצו כאן](#)

מה הלאה?

כפי שהצגנו בחלק המסכם של היום, מספר פעולות מצפות לנו בעתיד הקרוב:

פיתוח אסטרטגיה -

טיוטה לאסטרטגיה טובא לדיון בועדת היגוי שתערך בתחילת פברואר. תוצרי הדיון יובאו להיוועצות ושיתוף עם כלל חברות וחברי הרשת. נשאף לייצר אסטרטגיה מוסכמת עד סוף מרץ. הקמת צוותי עבודה -

על בסיס האסטרטגיה יוקמו צוותי עבודה וחברות וחברי הרשת יוזמנו לבחור את צוותי העבודה בהם ישתתפו

מפגש רשת שלישי לקידום העשייה המשותפת - יערך ב 15/6

מחקר -

פיתוח כלי המדידה לאלימות בזוגיות - בימים אלו נערכים מפגשי היוועצות על סקר התפיסות והעמדות, שהוא אחד המרכיבים התורמים הכלי. הסקר יועבר בסוף ינואר.

טיוטת כלי המדידה טובא להיוועצות באפריל - מאי, לקאת מדידת פיילוט שתערך ביוני.

מחקר פרקטיקות פעולה -

בהתאם לאסטרטגיה שתבחר, יערך מחקר פרקטיקות פעולה מהארץ ומהעולם ותוצריו יובאו לצוותי העבודה.

פיתוח תשתיות לפעולה משותפת -

ועדת המיתוג - תמשיך לפעול להחלטה על שם ולוגו ליוזמה

ועדת האתר - מלווה את תהליך פיתוח האתר המשותף.

תודה שוב לכל מי שהגיעו על השותפות, על המחויבות ועל הנכונות לפעול יחד!